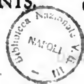
DISSERTATIO JVRIDICA INAVGVRALIS
DE
DOTE NON PROMISSA, NON PRAESTANDA,

Wenn die Mitgifft, welche nicht versprochen worden, auch nicht gefordert werden könne.

QVAM
PRAESIDE
IO. SAMVELE STRYKIO,
JC. SERENISS. VIDVAE SAXO-ISEN. CONSIL. AVLICO, PROFESSOR. JVR. ORDIN. ET FACVL. JVRID.
H. T. DECANO

PRO-LICENTIA
D. V. JVNII AN. MDCCX.
IN AVDITORIO MAIORI
HOR. ANTE ET POMERIDIANIS
PVBLICAE ERVDITORVM DISQVISITIONI SVBMITTET
THEOPHILVS HARTMANN, CAM. LVS.
ADVOC. ORD. BVDISS.

VITEMBERGAE, LITTERIS HAKIANIS. (4)
1742.

CLARISSIMO DOMINO CANDIDATO

S. P. D.

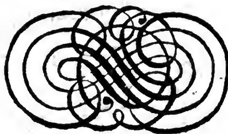
PRÆSES.

Eddo Tibi his litteris dissertationem Tuam, nobilissime Candidate, doctissime a Te elaboratam, & laudo conatus Tuos, quod pro materia ad disputationem inauguralem, non inutile thema, sed, quod in ipsis rerum obtinet documentis, & in praxi usitatissimum est, elegeris. Ostendisti hoc ipso vires ingenii Tui, dum sententia publice ventilandam proponis, quæ a communi doctrina plerorumque recedit, idque argumen-

mentis admodum probabilibus. In quam utut ego tecum deſcendere non poſſim, juſtum tamen æquumque fuit, pro libertate in Academiis recepta, permittere, ut Tuo indulgeas ingenio. Gratulor interim Tibi de egregiis Tuis profectibus, & eruditione non vulgari, & precor Deum, ut omnia Tua ſtudia divina ſua benedictione coronet.

Vale.

Ad Lectorem.

Uaſu cujusdam Patroni maxumi, quondam hoſpitis & Præceptoris mei ætatem devenerandi, jam ante aliquot annos de ANTICIPATIONE, & quidem Inauguralem conſcribere mihi conſtitueram diſputationem, & materiæ multitudo ita labori ſuccurrebat, ut brevi maxima diſputationis pars felici eſſet conſcripta ſucceſſu. Amplus enim ſe aperiebat campus, ſive ad forum Eccleſiaſticum, ſive Seculare, & hic iterum vel ad criminale, vel ad Civile, &, quæ ante, in, & poſt terminum Primæ Inſtantiæ, litis conteſtationis, probationis, ſententiæ definitivæ & leuterationis: Secundæ Inſtantiæ, Appellationis, conſideranda, reſpicerem. Cum

vero tunc temporis ab aliis gradus assumtio in Jure dissuateretur, ab aliis e contrario suaderetur, tandem eo est deventum, ut priorum amplecterer tententiam, & in elaborando desisterem. Postea, ubi gradus mihi esse videbatur conducibilis, animus erat, nondum penitus elaboratam ad finem tandem perducere disputationem. Sed, quia ita excreverat labor, ut potius Tractatus, quam disputatio appellari potuisset; Insuper nonnullos ante annos sub Excell. *Dn. D. Barthii præsidio, eadem de materia, etsi non eadem methodo, disputatio publice habita fuerit Lipsiæ, aliud & quidem præsens thema, de dote ante matrimonium non promissa, non præstanda, Fautoris natu, instar, patris venerandi, cui plurima debeo, selegi. Accedit, me hancce materiam satis discussam, hucusque haud reperire potuisse, in praxi autem, non maximo sine Parentum & liberorum damno, cum matrimonii felicitas & infelicitas præsertim inde dependeat, non raro de ea controverti. Itaque dictum thema secundum genuinos juris fontes discutere constitui.* DEUS T. O. M. *quem supplex veneror, & in cujus nomine sec. l. 3. C. de vet. jur. enucl. conficienda omnia, ex alto meis benedicat conatibus.*

§. I. Haud

§. I.

Aud diffitendum, dotes ad ineunda matrimonia allicere plurimos, & reipublicæ intereffe, mulieribus, in laxiori fenfu fumto vocabulo *l. 13. ff. de V. S.* conftitui dotes, cum dotatas effe fœminas ad fobolem procreandam, replendamque liberis civitatem, maxime fit neceffarium *l. 1. ff. fol. matrim. CARPZ. p. 2. c. 15. d. 21. n. 8.* Ubi autem deficiunt matrimonia, liberi deficiunt, deficiunt cives; civitas fiquidem eft civium multitudo. *ANTON HERING de Fidejuff. cap. 7. n. 454.* Quare Legislatores, cum, vix ac ne vix quidem fœminas absque dotibus poffe collocari in matrimonium, haberent perfpectum, Parentibus neceffitatem impofuere, ut filias, in patria Poteftate exiftentes, fi bona, ad dotis conftitutionem fufficientia non poffideant *a. l. 5. §. 7. ff. de agn. & alend. lib. l. ult. C. de dot. promiff.* pro facultatum & dignitatis modo *l. 60. 61. pr. ff. de jur. dot.* dotent, & ita honeftam poffint adipifci conditionem *l. 2. ff. de jur. dot. l. 19. ff. de rit. nupt. CARPZ. p. 2. c. 39. d. 18. n. 3.* Non pauci enim hac utuntur voce: Affer tecum, fi vis vivere mecum *GVAZ. Lib. 3. de Civil. converfat.* Ceffante autem ratione, ceffare legis difpofitionem, idcirco jam inventa nubendi conditione, nempe contracto matrimonio, Patrem ad dotationem nullatenus effe adftringendum, firmiter inter JCtos ftatuunt nonnulli. Alii, potiffimum propter *l. f. C. de dot. promiff* dotis conftitutionem fimpliciter effe paterni officii fentiunt. Priusquam autem utriusque partis rationes expendamus, & rem ulterius profequamur, tituli definitio tamnominalis,

nalis, quam realis, cum pro norma rei propositæ habeatur titulus *BICC. in Præloqu. rerum quotid. aph. 10.* & materiæ illustrationem præstet *l. 1. ff. de O. J.* imprimis erit præmittenda.

§. II.

Dotis igitur vocabulum quod attinet, & quidem ejusdem etymologiam, notum est, derivari solere a græco verbo δίδωμι vel διδόω, quod do, dono, largior &c. significat. Unde δόμα, δόσις, datio, donum *BACH. ad Treutl. Disp. 7. th. 1. lit. A. Vol. 2. VARRONI* vero *lib. 4. de Lingua Latina*, derivatio a græco δώς placet, quod vocabulum apud græcos donum, nuptiarum causa ab uxore marito datum, denotat. Perinde autem erit sive illam, sive hanc eligas derivationem, res enim eodem recidit.

§. III.

Synonymiam concernens, alio nomine 1) propria mulieris substantia *l. 12. pr. C. q. pot. inpign.* 2) proprium mulieris patrimonium *l. 3. §. 5. ff. de minor.* germanico idiomate autem Morgen-Gabe, Heim-Steuer, Mitgifft, Ehe-Steuer, Ehe-Schatz, Ehe-Geld, Heyraths-Guth, Braut-Schatz, der Frauen Einbringen &c. appellitatur.

§. IV.

Quod denique homonymiam spectat, ante omnia dotis vocabulum ab æquivocatione liberandum, cum æquivocatio errorum sit genetrix semper: Homonymum hoc igitur sumiter varie. Latissime pro omni accessione ad sufficientiam alicujus rei necessaria. Unde prædiorum dotes, græcis ἐνθῆκαι, sub quibus boves aratorii, ligones, stabula, sacci, & quæcunque ad instructum pertinent prædium, intelliguntur *a. l. 2. §. 1. l. 2a. §. 1.*

§. 1. 3. ff. de instr. vel instrum. legat. l. 52. §. 2. ff. de fidejuss. & mandat. Sic. *CICERO Lib. I. de Orat. cap. 55.* indotatam artem verborum dote locupletare & ornare dixit. Late pro bono, quod nobis est præcipuum. Hinc dotes 1) tum animi, e. g. α) prudentia, quo illud *HORATII Lib. 3. Carm. Od. 24. vers. 19.*

Dotata regit virum uxor.

& *OVIDII Lib. 2. de Arte vers. 112.*

Ingenii dotes corporis adde bonis.

β) Pudicitia. Lacænarum virgo quædam interrogata, quam dotem esset allatura? Pudicitiam, virtutem mihi a majoribus traditam, respondit. *PLUTARCHUS* in *apoph.* γ) mores. Ita *PLAUTUS in Aulular. Act. 2. sc. 2. v. 62.* Dummodo morata recte veniat, satis est dotata 2) tum fortunæ. Hac in significatione cecinit *MARO Æneid. Lib. 7. vers. 423. & 24.*

Rex tibi conjugium & quæsitas sanguine dotes
Abnegat,

It. HORATIUS Lib. 3. Od. XXIV. v. 21. & 22.

Dos est magna parentium Virtus.

3) tum corporis, ut decora statura, quo Rahelis spectare videtur affatum: dotavit me Deus dote bona. *Gen. 30. v. 23. it.* Pulchritudo, sic *APULEJ. in Apol.* Virgo formosa, etsi oppido pauper, tamen abunde dotata est. Stricte si accipiatur, respectum ad matrimonium habet & 1) titulum seu causam transferendi *l. 47. §. ult. ff. de pec. l. 1. 67. ff. de jur. dot. l. 1. ff. sol. matrim. §. 41. J. d. R. D.* 2) Ipsum jus *l. 7. ff. l. 20. C. de jur. dot. l. 13. §. 2. ff. de fundo dot.* 3) rem dotalem *l. 3. & seqq. ff. sol. matrim. l. 2. 10. C. de jur. dot.* denotat, quæ significatio hujus est loci.

§. V.

Conſiderata definitione nominali, nunc ad realem erit progrediendum, ut intelligatur exinde, de quo diſputetur. Eſt enim definitio βάσις totius diſputationis, adeoque ſumme neceſſaria. Res inter JCtos nondum eſt expedita, quomodo, dos definiri debeat. Aliter eam definit *AZO in ſua ſumma C. de jure dot.* quod dos ſit id, quod a muliere vel ejus Patre marito propter matrimonii onera datur, ut perpetua penes eum ſit. Aliter *BARTOL. in rubr. l. 31. ff. ſol. matrim.* Eſſe quoddam jus, in ſe continens id, quod a muliere, vel ejus patre marito traditur, vel pro tradito habetur, propter ſuſtinenda matrimonii onera. Aliter iterum alii, & communiter a Dd. ita: Quod ſit res, vel univerſitas quædam, ab uxore ejusve nomine in maritum translata pro oneribus matrimonii ſuſtinendis *l. 7. pr. ff. de jur. dot. l. 20. C. eod.* Quæ autem definitio, ipſorum pace dixerim, neque ex allegatis, neque aliis legibus probatur, cum ex iisdem ſaltem evinci poſſit, dotis fructum ad maritum pertinere, non autem, dotem non eſſe, niſi re translata. Inciderunt in definitionem dictam ſine dubio ex illo præſuppoſito, dotem promiſſam proprie non eſſe dotem, contra expreſſos textus *l. 11. C. ſol. matr. l. 43. §. 1. ff. de admin. & peric. tut. l. 1. §. 1. ff. de collat. dotis l. 6. C. de dot. prom. l. 9. C. de pact. convent. COSTAN. de dote cap. 2. n. 12.* Etſi dos non adſit in exiſtentia, bene tamen in eſſentia, ſecundum quam accuratæ definitionis concipiendæ omnes. Quare etiam dos promiſſa in eſſentia vera & proprie ſic dicta dos, quemadmodum mutuum promiſſum in eſſentia verum manet mutuum. Alias dos adhuc conſtituenda, vel promiſſa plane eſſet nihil, nec definiri poſſet,

con-

confequenter contra patrem, vel alium, ad conftituendam, vel promiffam dotem præftandam, agi non poffet. Sin autem aliquid eft, erit definitum, & fuam habebit definitionem, omne enim definitum fua gaudet definitione.

§. VI.

Nobis placet dotem ita definire. *Dos eft res, quæ ex parte mulieris ad onera matrimonii facilius fuftinenda marito cum jure dominii conceditur.* Generis loco ponitur *Res*, quod vocabulum generale eft. *l. 1. ff. de reb. cred.* Res igitur omnes, hominum commercio non exemtæ, five fint mobiles, ut: pecunia. *l. 26. 48. 67. ff. de jur. dot. l. 41. ff. fol. matr.* five immobiles *l. 30. C. de jur. dot. ut:* fundus. *l. 27. 48. ff. eod.* lapicidinæ *l. 32. eod.* five corporales, ut: animalia, veftes *l. 10. pr. ff. de jur. dot.* five incorporales, ut: ufusfructus *l. 7. §. 2. l. 66. ff. eod. l. 6. ff. de ufufr.* hereditas *l. 13. §. 10. ff. de hered. petit.* nomina *l. 2. C. de O. & A. tot. tit. J. de reb. corp. & incorp.* intelliguntur. Cetera definitionis verba ad differentiam pertinent. Ponitur: *Ex parte mulieris*, quia non vir, fed vel mulier ipfa, vel ejus intuitu alius dotem conftituit *tot. tit. ff. & C. de jur. & dot. promiff.* & hoc cafu perinde eft, ac fi mulier ipfa dotem attuliffet *l. un. §. 13. C. d. R. U. A. l. 9. in f. C. de pact. convent.* Deinde: *ad onera matrimonii fuftinenda*, dos enim non eft, nifi matrimonii inferviat oneribus *l. 76. ff. l. 20. C. de jur. dot.* Additur: *facilius*, ne fenfum habeat ac fi plenarie ad fuftinenda matrimonii onera fufficere debeat, ita ut vir nil contribuat; notum enim eft maritum talia onera, dote etiam conftituta nulla, fuftinere teneri *l. 7. pr. ff. de jur. dot.* Denique extat: *marito cum jure Dominii conceditur*, non quidem dominium naturale, fed tantum civile, quod

maritus constante matrimonio actu exercet, intelligitur. *pr. J. quib. al. lic. l. non. l. 13. §. 2. ff. de fund. dot. l. 7. §. 3. 25. 75. ff. l. 23. C. de jur. dot. l. 7. pr. l. 10. §. 3. ff. l. 20. C. eod. l. un. §. 9. C. de R. U. A. ECKOLT ad Tit. ff. de A. R. D. §. 3.* quo vocabulo: *Conceditur*, autem non ipse traditionis actus, multo minus traditio jam facta exprimitur; cum sermo noster, ut thesi proxime antecedenti dictum, non sit de dotis existentia, sed essentia.

§. VII.

Dividitur in profectitiam, quæ fit vel a patre *l. 5. §. 1. & 11. ff. de jur. dot.* vel ejus nomine ab alio *l. 5. §. 2. ff. eod.* & adventitiam, quæ aliunde fit. *l. 5. §. 6. ff. de Jur. dot.* Porro in constitutam & promissam, necessariam & voluntariam, veram & putativam. *l. 17. ff. de reb. aut. jud. poss.* quæ tamen proprie dos non est. *l. f. C. de donat. propter nupt. l. 3. ff. de jur. dot.* habet tamen æqualia dotis privilegia *l. 22. §. f. ff. sol. matrim.* in æstimatam & inæstimatam, congruam & incongruam. Denique in numeratam & cautam *tot. tit. C. de dote cauta & non numerat.*

§. VIII.

Constituitur 1) *ex Juris necessitate α) a Patre*, Avo, filiam vel neptem in potestate habente. *l. 19. ff. de rit. nupt. l. f. C. de dot. prom. l. 6. C. de collat. l. 7. §. f. 8. ff. de in rem verso CARPZ. p. 3. c. 11. def. 35. n. 2.* Nulla distinctione habita, an sit formosa nec ne, cum hac in re Leges nil disponant, quamvis Babylonii deformes tantum dotarent, teste *HERODOTO in Cl.* β) *a matre certo respectu* ex magna nempe & probabili, puta; si filia a patre ad inopiam redacto, vel in egestate mortuo, dotem consequi & sine ea nubere nequeat & periculum impudicitiæ adsit. *PEREZ. ad C. de dot. prom. n. 14. CARPZ.*

de

de Jur. fœm. ſing. Dec. 5. poſ. 1. n. 14. & ſeqq. vel lege ſpecialiter expreſſa cauſſa *l. 14. C. de jur. dot.* ſic filiam orthodoxam dotare mater tenetur hæretica *l. 19. C. de hæret.* Item ab avo materno *a l. 14. C. de jur. dot.* nam ſicuti patris appellatione venit avus paternus, ita & matris appellatione avus maternus *BALD. in l. 34. n. 2. ff. de negot. geſt.* 2) *libera voluntate* a *quocunque alio* qui libere de ſuis valet diſponere.

§. IX.

Subintelligitur autem pater, mater dives, nam hi facultatibus exuti vel debitis involuti multis, ita ut ipſorum facultates ad filiam dotandam non ſufficiant, ipſa filiam dotare prohibentur impoſſibilitate. Sin autem in creditorum fraudem quid ſit factum, dotis conſtitutio pro nulla declaratur *l. 10. §. 14. in. f. l. 25. ff. quæ in fraud. cred. CARPZ. de Jur. fœm. Dec. 5. poſ. 1. n. 37.* dos enim non debetur antequam paternis ſit ſatisfactum creditoribus *l. 8. §. 9. ff. de inoff. teſt.* cum prius bona & facultates non intelligantur *l. 72. ff. de jur. dot. l. 39. §. 1. ff. de V. S.* ſecundum enim patris facultatum modum alia inter requiſita dos conſtituitur *l. 60. 69. §. 4. ff. de jur. dot. l. 43. ff. de Leg. 3.* Nollem vero cum *CARPZ. P. 2. c. 46. d. 17.* ſtatuere, poſſe introduci conſuetudinem, ut filiæ ante æris exſolutionem ex Feudis locentur atque dotentur, doti enim non ita favendum, ut aliis faciamus injuriam. *C. 11. X. de for. compet.*

§. X.

Fit expreſſe non tacite, cum ſit facti *l. 7. §. ult. ff. de curat. furioſ. juncta l. 1. C. de dot. cauta.* quare probanda *l. 2. ff. de probat.* etſi vir dote eſſet dignus, non tamen mulier, ſua bona in dotem dediſſe, cenſebitur, ſiquidem etiam ſine dote eſſe poteſt matrimonium *l. f.*

C. de repud. auth. C. de nupt. §. si quis enim: Hinc nec munera nuptialia, nec nuptiales sumtus dotis nomine venire possunt. *a. l. 50. ff. famil. bercisc. CARPZ. P. 1. c. 28. d. 87. & 88.* potissimum cum potius ad honorem & existimationem patris pertineant, ac proinde præsumatur donatio *BART. in l. 3. n. 17. si is qui duos ff. de muner. & honor. MATTH. COLER. P. 1. Dec. 62. n. 29.* Nisi tales a patre in dotem sint imputati *CARPZ. P. 3. c. 11. d. 22.* ubi præj. **Daß ihr bemelte Hochzeit und Verlöbnüs Kosten nebst dem Hochzeit Geschencke** dotis loco **empfangen und angenommen.** Licet semel constituta in primo matrimonio, postea, si aliud nil obstet, in secundis nuptiis renovata censeatur *l. 30. 40. ff. de jur. dot,* & nonnunquam conjecturata probatio pro dote admittatur *CARPZ. P. 2. c. 16. d. 11. n. 9. & seqq. SCHILTER. Prax. Jur. Rom. Disp. 36. §. 83.*

§. XI.

Denegatur filiæ 1) naturali *arg. l. 41. §. pater 11. ff. de leg. 3. l. 8. C. de natur. liber.* multo magis 2) spuriæ. *STRUV. Ex. 30. th. 3. circ. med.* 3) non indigæ *arg. l. ult. C. de dot. prom. l. 5. §. 7. ff. de agn. & aled. lib. BACHOV. ad Vol. 2. Treutl. D. 7. th. 2. lit. C. WIESENB. ad Tit. ff. de jur. dot. th. 8. CARPZ. p. 2. c. 42. d. 13.* 4) Indignæ aut exhæredatæ *PEREZ. ad Tit. de dot. prom. n. 6.* 5) hæreticæ *l. 19. C. de hæret.* qui autem dicantur hæretici vide sis *CARPZ. p. 3. c. 14. d. 10.* 6) emancipatæ *l. 19. ff. de rit. nupt. l. ult. C. de dot. prom. l. 5. §. 12. l. 51. ff. de jur. dot.* 7) sine facta mentione dotis in matrimonium collocatæ *a. l. 2. ff. de jur. dot. & 61. eod. vid. CARPZ. p. 2. c. 39. d. 18. n. 3.* de qua nostra disputatio.

§. XII.

Priusquam alia aggrediamur non incongrue quæritur:

ritur: An frater ad sororem dotandam cogi possit? Affirmant hoc de germano & consanguineo quidam; inter quos *COMPEG. de dote qu. 23. BACHOV. ad Tit. de jur. dot. th. 3. LIPSK. Cent. 2. O. 27. n. 14. SCHNOBEL ad ff. Disp. XIV. th 19.* nominandi veniunt, & quidem *arg. l. 13. §. 3. ff. de adm. & peric. tut.* Contraria tamen sententia erit verior, quia nequidem mater, tanquam proximior regulariter ad dotandum obligata *l. 14. C. de jur. dot.* Ex dicta *l. 13.* etiam nil nisi hoc colligendum, ex pupilli voluntate præsumta tutorem sorori consanguineæ & germanæ dote succurrere, nequaquam autem ad id cogi posse, extant enim ibi hæc verba: *Etsi honeste, ex liberalitate tamen fit, servanda pupilli arbitrio* notum siquidem est, tum ex hac, tum aliis legibus, tutori tam expensas valde probabiles quam necessarias esse restituendas *tot. tit. ff. de contr. tut. & utili act.* Excellent. *Dn. BERGER. in Resol. LL. obst. ad Comp. Lauterb. Tit. 3. lib. 23. qu. 4.* Cætera rubricæ verba, cum sint notissima, nulla habent opus explicatione.

§. XIII.

His præmissis extra omne dubium est positum, dotis dationem haud juris esse naturalis, sed tantum juris Romani *ZIEGLER de dot. Eccl. c. 4. §. 10. 11.* adeoque non de matrimonii substantia, cum matrimonia etiam sine dotibus subsistere possint *l. 11. pr. C. de repud.* qualia indies celebrari videmus. Apud Lacedæmonios dotis præstatio plane erat prohibita, ut non tam divitiis, quam virtutibus nuptiæ conciliarentur *PLUT. in Lac.* Secundum leges Teutonicas contra non uxor marito, sed maritus uxori dotem afferebat. vid. *CORNEL TACIT. de Mor. Germ. c. 18. cum MICYLLI versione germanica. ibi:*

Es

Es pflegt aber auch nicht das Weib dem Manne, sondern der Mann dem Weibe die Ehe-Steuer, oder Morgen-Gab zuzubringen, bey welchen alsdenn die Eltern und Verwandten pflegen zu seyn, und dieselbe Ehe-Steuer und Geschencke zu loben ꝛc. Sic apud *THEOCR. Eidyll.* 27. puella dicebat daphni: καὶ τίμοι, ἕδνον ἄγεις, γάμω ἄξιον, ἢν ἐπινεύσω. i. e. *sed quam mihi dotem affers. nuptiis dignam, si annuero.* Angli quoque contra reipublicæ Romanæ morem uxores dotabant munificentissime, quod & Græci antiqui & Hebræi non intermittebant *plur. vid. in Lex. univ. HOFFMANNI sub voce dotis.*

§. XIV.

Cum itaque dotis constitutio non absolutæ sit necessitatis, & matrimonia potius affectu & consensu contrahi debeant *l. f. pr. C. de donat. ant. nupt. l. f. C. de repud.* quæstio, in qua negotii cardo posita, venit ventilanda: UTRUM MATRIMONIO, ABSQUE FACTA DOTIS MENTIONE, CONTRACTO, PATER NIHILOMINUS AD DOTANDUM COGI POSSIT? Dd. communiter affirmativæ; Nonnulli vero negativæ inhærent sententiæ. Ex illis nominasse sufficiat *CARPZ. part. 1. Dec. 16. n. 2. & seqq. GAIL. Lib. 2. Observ. 87. n. 6. it. Obs. 95. n. 10. & seqq. PEREZ. ad C. de dot. promiss. n. 10. STRUV. in Synt. Jur. Civ. Ex. 30. th. 7. vers. notabis etiam hic.* Ex his *Magnif. Dn. BODINUM in Disp. de Renunc. dotis facta Halæ Magd. 1709. habita SCHNEIDEW. ad Inst. Lib. 4. Tit. 6. de Act. pro dote n. 81. BART. ad l. 52. ff. de Obligat. & Act. conf. BECHM. in Disp. de mulier. privileg. §. 26. in med. STRAUCH ad Univ. Jus Justin. priv. Differt. 3. aph. 3. BACH. ad Treutl. V. 2. Disp. 7. th. 2. lit. B. GROSS. in Colleg. Inst. Disp. 2. quæst. 5.*

Utro-

Utrorumque rationes in medium proferamus, &, cujus ſint præponderaturæ, examinabimus.

§. XV.

Affirmativam defendentes ſententiam allegant 1) *l. 19. ff. de ritu nupt.* ubi patri hæc duo eſſent obſervanda: ut α) filiam ſuam matrimonio honeſte collocet & β) pro facultatum & dignitatis modo dotet; Quamvis igitur primum adimpletum ſit, attamen alterum quoque adimpleri deberet, quia, ubi duo requirerentur conjunctim, non ſufficeret alterum fieri *l. 5. ff. de cond. inſtit.* Nam quotiescunque duæ rationes alicujus diſpoſitionis adeſſent, ſi ſaltem unica ſubſit, ratio altera cesſans non faceret ceſſare diſpoſitionem *l. 11. §. 1. ff. de his qui not. infam.* 2) *l. ult. C. de dot. promiſſ.* Paterni eſſe officii dotationem: quæ lex generaliter eſſet concepta; generaliter autem prolata, generaliter etiam eſſe intelligenda *l. 8. ff. de publ. in rem act.* 3) genero pro matrimonii oneribus dote ſuccurrendum eſſe, fieret enim in illorum compenſationem *l. 76. ff. de jur. dot.* 4) ne mulier nupta, ſi dotem haud offerat competentem, viro ſit contemtui *N. 22. c. 18.* Quare ut talis evitetur contemtus, ſitque inter conjuges non corporum ſolummodo, ſed & arctiſſima animorum conjunctio, dos a patre conſtitui deberet, ſive eam promiſerit, ſive non. *GAIL. lib. 2. Obſ. 95. n. 13.* 5) quod dos alimentis æquiparetur, eorumque eadem ſit ratio, quæ dotis. *MATTH. de AFFLICT. Dec. III. n. 10.* imo ejusdem cauſam favorabiliorem eſſe, eo quod pater non cogatur alere filiam divitem, bene autem dotare *BALD. ad l. ult. C. de dot. promiſſ.* Nunc certum eſſe, alimenta jure naturæ deberi, ac ſic dotem plane non denegari poſſe *GAIL. Lib. 2. Obſ. 95. num. 14. & ſeq.*

C 6) dotis

6) dotis petitionem semper manere salvam, quia vicem legitimæ contineret *KNIPSCH. de Fideicommiss. Fam. c. II. n. 266. 267.* in cujus præjudicium nil committere liceat *vid. CUCCH. ad auth. Noviss. C. de inoff. Testam. p. 7.* 7) Interesse reipublicæ, ne mulieres indotatæ maneant *l. 1. ff. sol. matr.* Ad suæ & consentientium opinionis confirmationem *CARPZ. ad Const. Elect. p. 2. c. 42. d. 12.* allegare videtur sententiam in causa *D. Philipp. Janovii.* zu Eißleben Mens. April. An. 1632. pronunciatam: Habt ihr eines Kauffmanns, der mehr nicht, als 3. Kinder, und in die 20000. Thlr. vermag, Tochter geheyrathet, und ob wohl ihr seithero die onera matrimonii getragen, und Vermöge derer Rechte ein jeder Vater seine Tochter zu dotiren schuldig ist, hat er sich doch durch vielfältiges Ansuchen hierzu nicht verstehen wollen; So wird er auf vorhergehende eure gebührende imploration von dem richterlichen Ambte eurem, auch seinem Stande und Vermögen nach, euerm Ehe-Weibe eine Mitgifft zu verordnen, und euch abfolgen zu lassen, billig angehalten.

§. XVI.

Rationibus non destituuntur statuentes, PATREM, NON FACTA DOTIS MENTIONE VEL PROMISSIONE, POSTEA, NEMPE CONTRACTIS NUPTIIS, AD DOTATIONEM NULLATENUS ESSE COMPELLENDUM. Non esse ignotum, Imperatores propterea quidem necessitatem constituendi dotem imposuisse parentibus, ut filiæ, adhuc in patria potestate existentes *l. 19. ff. de rit. nupt.* conditionem nubendi inveniant *l. 2. ff. de jur. dot.* (quæ ratio principalis cæteras comprehendit omnes) cum alias propter

propter matrimonii onera; matrimonia inire recusarent masculi, & inde respublica maximum caperet detrimentum *d. l. 1.* constituerentur enim dotes maritis in sustinendorum onerum matrimonii compensationem *l. 76. ff. de jur. dot. l. 20. C. eod.* Nunc autem notissimi esse juris, quotiescunque alicujus legis ratio, propter quam lex esset introducta, cesset, cessare debere ejus effectum & legis dispositionem *l. 77. §. 20. ff. de Leg. 2. l. 52. §. 1. C. de Episc. & Clar. CARPZ. P. 2. Dec. 166. n. 16.* causam enim magis, quam verba attendi oportere. *BALD. Lib. 2. Consf. 107. c. 2. vers. quia magis debemus inspicere &c.* cum sit legis anima ratio, verba vero corporis instar, *DECIUS Consf. 70. n. 1.* Ea sine igitur pro mortua haberetur lex, & effectum producere valeret nullum, viveret enim in rationis spiritu. *CRAVETTA Consf. 460. n. 7. vers. Ideo vivit lex in rationis spiritu.* Rationem autem adductam, matrimonio contracto, cessare, neminem unquam esse iturum inficias; quandoquidem nupta marito filia nubendi conditionem non amplius quæreret, acquisito enim fine, cessaret actio; Ita nec detrimentum caperet respubl. teneretur enim 1) maritus uxorem affectu prosequi maritali *Eph. 5. v. 25. & 28.* 2) & debitum exhibere conjugale *1. Cor. 7. v. 3.* nec 3) recusare posset matrimonii onera *l. 7. pr. ff. de jur. dot.* Non enim sequeretur, maritum nulla constituta dote uxorem nec alere, nec alia matrimonii onera ferre debere *STRUV. Ex. 30. th. 5. 7.* quemadmodum Consist. Supremum, quod Dresdæ est, in causa *Michael. G. d. 26. Febr. 1620.* Daß Beklagter ꝛc. sein Ehe-Weib mit Unterhalt zu versorgen schuldig. *vid. CARPZ. Consist. Lib. 2. d. 205. it. Consf. Lips.* in causa *A. H.* contra *J. M. H. Mens. Jun. 1709.* Kl. ist auch sein Ehe-Weib mit nothdürfftiger

Kost und Kleidung beyderseits Stände und Vermögen nach, zu versorgen verbunden, respondit. Imputet enim sibi maritus quod indotatam duxerit, & jam ante sciverit, aut scire debuisset, matrimonia non dotibus, sed affectu & consensu constare *l. f. C. de repud. GAIL. Lib. 2. Obs. 95. n. 16.* Dos siquidem non ad matrimonii essentiam pertineret, quia etiam sine dote esse posset matrimonium *l. f. pr. C. de repud.* quamvis dos sine nuptiis esse nequeat *l. 3. 39 ff. de jur. dot. l. 1. §. p. 1. & ult. ff. pro dote l. ult. C. de donat. ante nupt.*

§. XVII.

Habes itaque B. L. brevissimis, quæ circa hanc materiam utramque in partem afferri soleant. Mihi licebit a priorum sententia, salva tamen undiquaque illorum existimatione, recedere, & posteriorum negantium opinionem defendere, mihi habens persuasissimum, hanc sentiendi libertatem Jureperitis deberi, ne alioquin servilem in statum nostra detrudatur Jurisprudentia, & unice in aliorum hæreamus autoritate.

§. XVIII.

Præter allatas rationes & leges in th. I. & XV. pro negativa sententia facientes, quas & meas facio, & illuc, brevitatis studio, ne crambe bis coquatur, Lectorem remitto, patrocinatur nobis alias inter leges *l. 69. §. 4. ff. de jur. dot.* ubi, decidendi & dubitandi ratione adducta, deciditur, dotem a socero, non tamen determinata re vel quantitate, promissam, petere posse generum. Quare firmiter concludendum, si dos plane promissa fuerit nulla, socerum non teneri ad dotandam filiam: nam de dote promissa præstanda quæstio non mota, nec decisio, tanquam super casum dubium, lata fuisset, sed Papi-

Papinianus ad antecedentes generales & principales leges, quales dissentientes adesse putant, tantum provocasset, si alioquin contracto matrimonio, ad dotis præstationem pater necessitate quadam potuisset adstringi.

§. XIX.

Supra fuit dictum, patriæ potestatis intuitu principaliter obligationem ad filiam dotandam patri incumbere *l. 19. ff. de ritu nupt. l. 44. ff. de jur. dot. l. f. verb. neque. enim C. de dot. prom.* quapropter ea per emancipationem soluta, dos, quæ a patre proficiscitur, liberalitatis actus esse incipit, consequenter, non esse necessariam, sequitur *a l. 5. §. 12. l. 44. l. 51. ff. de jur. dot.*

§. XX.

Emancipatio autem est actus, quo liberi consentientes a P. P. dimittuntur *§. 6. J. quib. mod. P. P. solvitur. l. 5. C. de emancip. N. 89. c. 11. pr.* Estque vel *antiqua*, quæ imaginaria venditione & intercedente manumissione fiebat *dict. §. 6.* vel *nova*, quæ iterum dividitur 1) *in Anastasianam* & perficiebatur Principis Rescripto *l. pn. C. de emanc.* 2) *in Justinianeam*, qua liberi coram competente Judice, non quidem ratione personæ, sed tantum ratione jurisdictionis competente, quocunque loco *l. 36. ff. de adopt. & emanc.* a P. P. solenniter dimittuntur *§. 8. J. quib. mod. P. P. solv. l. f. C. de emanc.* Desuper tale conficitur instrumentum: Wir Bürgermeister und Rath der Stadt N. thun hiermit kund und zu wissen, daß heute acto Titius vor Uns erscheinen, und vorgebracht, wie Er aus bewegender Ursachen, seinen Sohn (Tochter) N. N. von der Väterlichen Gewalt loszugeben in Willens sey; Bitte dahero diese emancipation zu confirmiren; Wenn

denn der Sohn (Tochter) gegenwärtig solches mit Danck angenommen, und sonst nichts bedenckliches darbey vorgefallen; Als haben Wir Obrigkeits wegen, diese emancipation confirmiret, und unserm Gerichts-Buch einverleibet; So geschehen. Qui quidem Justinianeus emancipandi modus est rarus, non tamen plane, ut praxis edocet, sublatus; quod enim non sublatum, cur stare prohibeatur? 3.) in consuetudinariam, quæ absque ulla solennitate, imprimis Jur. Sax. El. contingit. Aliter autem α) quoad liberos sive sint masculini, sive fœminini Sexus; ubi tria requiruntur 1) ut sint majorennes, 2) separatim a patre habitent, 3) propriam œconomiam instituant Land-R. *lib. 1. Art. 11. verb.* wenn sie sich. *JOH. PHIL. ad J. Lib. 1. Eccl. 77. n. 3. CARPZ. P. 2. c. 10. d. 1. Sic ARIST. Filius veluti membrum patris est, usque dum viri locum nanciscatur, & ab ipso separetur.* Aliter β) quoad filias solas, quæ statim post matrimonium contractum a P. P. liberantur. *PHILIPP. d. l. n. 5. MATTH. BERLICH. p. 2. concl. 11.* secus quam jure civili *l. 1. §. ult. & l. 2. ff. de liber. exhib.*

§. XXI.

Liberata itaque est a Patria Potestate filia nupta & sic pro emancipata habetur 1) *Jure Sax.* Transit enim, statim celebratis nuptiis, in potestatem & curam mariti *in art. 31. verb.* Wenn ein Mann ein Weib nimmt. Land-R. *Lib. I. It. art. 55. verb.* der Mann ist auch seines Weibes, Land-R. *Lib. 3.* Quod *ZOBEL in addit. ad dict. art. 31.* Land-R. *Lib. 1. lit. F. HENNING GOEDEN Cons. 66. n. 17.* & alii non concedunt, cum textus allegati saltem de tutela & cura accipi debeant, qua non obstante uxorem in patris potestate

manere.

manere. Sit ita, textus allegatos de tutela & cura tantum loqui; Attamen *ZOBELII* ſententia, ex juris ratione ſubſiſtere nequit, cum P. P. aliquem in alterius cujusdam vivere cura non permittat, per expr. *§. 3. J. de Tutel.* quare cum uxor omnium confeſſione in mariti ſit cura, a P. P. filiam liberari optime ſtatuunt *ANDR. RAUCHBAR. P. 2. quæſt. 18. n. 24. BERLICH. P. 2. Dec. 222.* Cui Jur. Sax. reſpondebat olim 2) *Longobardorum Jus.* Non minus paſſim locorum 3) *in Italia* ejusmodi ſtatuta extare autor eſt GVID. PANCYROLL. Lib. 1. Theſ. var. Lect. cap. 92. Quod & 4) *Jure divino* Gen. 3. v. 16. 1. Cor. 11. v. 3. Eph. 5. v. 22. 23. 5) *Jur. Canon.* c. quæcunque 2. diſt. 30. c. manifeſt. 11. c. 33. q. 5. convenit. Et denique 6) *maribus hodiernis*, ita ut talis emancipatio per totam Franciam, ut teſtatur CHAROND. ad Conſvet. Pariſ. art. 223. MANSV. LOVET. & Germaniam, imo per totam Europam ſit in uſu *JOH. HARPR. ad Tit. J. quib. mod. P. P. ſolvitur n. 7. FOMANN. in Syntag. Jur. Diſp. 3. th. 3. lit. H.* & quidem ita, ut, ſoluto matrimonio, neutiquam filia in Patriam recidat poteſtatem: jus enim P. P. ſemel extinctum non reviviſcit *l. 66. §. 1. ff. de Leg. 2. l. 98. §. 8. ff. ſol. matr.* Ex quo ſponte fluit quæſtionis illius: An pater filiam etiam ad ſecunda vota dotare teneatur? Deciſ. Neg. quamvis Jur. Civ. quia nupta in P. P. manet *l. 1. §. ult. l. 2. ff. de lib. exh.* affirmativa defendi poſſit *propter l. 19. ff. de Jur. dot. vid. Colleg. Arg. Tom. 2. Tit. de Jur. dot. th. 5.*

§. XXII.

Me autem non latet Dd. nonnullos velle ſtatuere, Patrem eſſe obligatum etiam ad filiam emancipatam dotandam allegant ea propter verba, ut perhibent, gene-

generalia *l. f. C. de dot. prom.* ibi enim extaret, Paternum esse officium. Sed resp. 1) hæc verba non esse dispositiva, sed relativa. Sic namque Imperator in d. l. loquitur. *Neque leges incognitæ sunt, quibus cautum est paternum esse officium.* Relativa autem secundum qualitates omnes, quæ in relato, sunt intelligenda *l. 15. §. testat. ff. de alim. legat.* ac certe perinde est, an per relationem quid proponatur, an per narrationem, ut refert ex *BALD. PHILIPPO DECIUS Conf. 647. n. 3.* in relativis igitur id continetur, quod est in relato. Relatum est in *l. 19. ff. de ritu nupt. l. 5. §. 12. l. 44. ff. de jur. dot.* ubi patri, qui filias habet in potestate, dotationis onus demum imponitur. Præferuntur igitur textus in quibus principaliter hæc quæstio tractatur, præ illis, in quibus minus principaliter de ea agitur. 2) Non agi de quæstione: An Pater filiam dotare sit obstrictus? sed an in dubio de suis, an de filiæ bonis constituisse videatur dotem? 3) Probe notandum hac in lege non agi de necessitate, sed de liberalitate? reperiuntur enim ibi sequentia: *Liberalitas itaque patris* &c. in necessitatibus autem liberalitatem exercet nemo *l. 18. ff. de adim. & transleg.* & sane, si pater etiam dotare teneretur emancipatam, inanis omnino foret quæstio *l. 45. ff. de jur. dot.* An nimirum emancipatione, dotis resolvatur promissio? *vid. PEREZ. Tit. C. d. dot. prom. n. 6. STRUV. Disp. 24. th. 2.*

§. XXIII.

Non minus sumunt argumentum ab alimentis ad dotem per l. 5. §. 1. & 12. ff. de agn. & al. lib. Quod argumentum autem non affirmative, bene tamen negative procedit. Ita dicere possum, qui non alimenta debet, non etiam dotem debet constituere, ast non vice versa, qui

qui alimenta debet, ad dotandum tenetur, in confesso enim est patrem filiæ naturali dotem non debere *arg. l. 41. §. 11. ff. de Leg. 3.* nisi ex jure expressæ obligationis, & in *l. 8. C. de natur. lib.* patri datur licentia, non vero imponitur necessitas, ut ut patri talem filiam alere incumbat. *auth. licet. C. de l.* Ideo videmus nullam esse consequentiam ab alimentis ad dotem affirmative argumentari. *BECHM. in Disp. de Jur. Vid. p. m. 40. Add. ARNOLD. VINN. Lib. 2. c. 14. Select. quæst.* Multo minus nostro casu locum hæc invenire potest objectio; cum a marito, ut supra dictum, alimenta uxori sint exhibenda, ac ita socer ab alimentorum præstatione plane sit liber, quamvis soluto matrimonio, si non habeat, unde vivat, huic succurrendum sit *a. l. 5. §. 7. in f. de agn. & al. lib.*

§. XXIV.

Si igitur filiabus, Justinianeo modo emancipatis, dos non debeatur *a. l. 19. ff. de rit. nupt. l. 5. §. 12. l. 44. l. 51. ff. de jur. dot. l. 2. §. 1. ff. sol. matrim.* non ambigendum, quin ipsis, matrimonio contracto, propter solutam P. P. dos jure denegetur. Eadem ratio, idem statuit jus *l. 32. ff. ad L. Aquil. l. 104. ff. de V. O. l. 7. C. de revoc. donat.*

§. XXV.

Affirmantium argumentis §. XV. adductis tandem erit satisfaciendum. Quod igitur 1) *l. 19. ff. de ritu nuptiarum* concernit, advertendum, in ejus pr. non copulative sed disjunctive posita esse verba: *prohibuerint vel nubere, vel qui dotem dare non volent.* in disjunctivis autem unicum sufficit præstitisse *l. 5. ff. de condit. instit.* nec obstat quod in *fine l. matrimonium collocare & do-*

tare: copulentur, cum præſupponatur: ſi pater filiam nubere prohibuerit: vel ejus matrimonium diſtulerit. *vid. BRUNN. ad h. l.* qui caſus autem ad nuptam applicari nequeunt. Accedit, Imperatoris mentem eſſe, patrem filiam non facile ſine dote in matrimonium poſſe collocare, adeoque, ſi ſine hac nubere nequeat, ad dotandum teneri, prout totus ſuadet contextus. Res clarior evadet, ſi in dotationis rationem inquiramus, quam *l. 2. ff. de jur. dot.* ſuppeditat: UT NUBERE POSSIT, quæ etiam ab ipſis diſſentientibus, tanquam principalis ratio, admittitur. *vid. CARPZ. P. 2. c. 42. d. 12. n. 2.* & absque omni dubitatione ad futuras, non contractas pertinet nuptias, *vid. BRUNN. ad d. l. 2. ff. de jur. dot.* præter hanc autem nulla alia neque in *d. l. 2.* neque *d. l. 19.* reperitur; Quæ cum ceſſet, & dotationem ceſſare debere, neceſſario ſequitur.

§. XXVI.

Urgetur 2) *l. ult. C. de dot. promiſſ.* ubi dotem dare paterni eſſet officii, nec legem diſtinguere, an filia ſit nupta, nec ne. Cum autem hæc lex in hoc paſſu ſe tantum relative ad alias leges principales habeat, ideo etiam nulla probationis vi gaudet, *vid. §. 22.* ſed deciſio ex *l. 2. ff. de jur. dot. & l. 19. ff. de rit. nupt.* deſumenda, quæ paternum officium ad nondum maritatam filiam reſtringunt. *vid. §. 16. & 25.*

§. XXVII.

Levioris ponderis eſt 3) argumentum a matrimonii oneribus, quibus dos inſerviret, deſumtum, ſi conſideretur, id jam in dotis definitione comprehendi, idcirco pro ſeparato argumento non eſſe allegandum. Nam ſi de dote loquor, loquor etiam de ferendis matrimo-

trimonii oneribus, vel si pro separato habeas, res semper eo recidit: *ut nubere possit.*

§. XXVIII.

In totum vero est rejiciendum 4) fundamentum, cum hoc non tantum nullibi in legibus fundatum: sine lege autem loqui erubescendum; sed & bonis adversetur moribus: non enim sunt faciênda mala, ut inde eveniant bona *c. 13. X. de pœnit. c. 56. d. 15. ad Rom. 3. v. 8. BALDUIN. Lib. 3. Cas. Consc. cap. 5. cas. 11.* Pro stabilienda sententia a *CARPZ. P. 1. Dec. 16.* allegata quidem fuit *N. 22. c. 18.* ast hoc caput ipsi contrariatur magis, quam opitulatur, ibi: *indotata matrimonia, irrationabilibus factis divisionibus, castigationi tradantur competenti &c.* quare dictum caput, propositum & legibus minus convenientem, sed potius absurdum sensum, plane respuit, qui & alias ab omni dispositione rejiciendus *l. 7. ff. de bon. lib. l. 1. §. 4. ff. de publ. & vectig.* Absurdum autem dicitur græcis ἄτοπον καὶ ἄλογον, in quo neque ratio, neque æquitas militat, sed ex quo omne malum aptum est venire *NIC. EVERH. in Loc. de absurdo 23. n. 8.* Mariti enim officium non in eo consistit, ut pecuniam amet, uxorem vero spernat. Propter unumquodque aliquid est tale, id magis est tale; sed ut maritam candido prosequatur amore ad *Eph. 5. v. 25.* & omni præferat lucro concordiam conjugalem *l. 5. C. de inst. & subst.* curetque, ut sit velle ac nolle ambobus, nam

Parvis dives concordia rebus.

quod & nonnulli observant, qui potius sincero amore, quam avaritia adducti, matrimonia contrahunt, quæ multo feliciores dotatis sæpissime esse solent. Qualis

lis autem amor & concordia ſit in contemtu, non intelligo?

§. XXIX.

Fruſtra 5) dubium movetur de æquiparatione dotis & alimentorum, ſiquidem horum & illius diverſiſſima eſt ratio: alimenta enim liberis naturæ jure debentur *HUG. GROT. de J. B. & P.* ſecus quam dos, quæ, ut §. *13.* dedimus demonſtratum, non abſolutæ eſt neceſſitatis; nec *BALD. ex l. f. C. de dot. promiſſ.* dotis cauſam, eo quod pater filiam divitem non alat bene tamen dotet, eſſe favorabiliorem demonſtravit, cum potius ex d. l. f. contrarium probari poſſit.

§. XXX.

Debiliori fundamento 6) legitimæ vicem dotem ſuſtinere ſtatuitur, cum invicem multum differant. Dotis debitum eſt conditionale, *l. 71. §. 3. ff. de condit. & demonſtrat.* Legitima vero ſine omni conditione debetur. Illa porro ante patris obitum petitur, non autem hæc, quæ demum poſt patris mortem; viventis enim non eſt hereditas, ex hereditate debetur. *l. 8. §. 6. & 8. ff. de inoff. teſtam.*

§. XXXI.

Non minus facili negotio 7) argum: Reipublicæ intereſſe, ne mulieres maneant indotatæ; ſatisfiet, ſi dicatur: hujus rationem *in l. 2. ff. de jur. dot.* expreſſam, hic ceſſare vid. § 16. Denique allegatum *CARPZOVII* præjudicium concernens, notandum, immediate ibidem præcedentem definitionem de eo caſu non loqui, ſed patrem filiam dotare teneri, eum ad effectum, ut nubere poſſit, atque adeo ad hæc præjudicium allegatum

erit

erit restringendum, vel de promissa a patre dote subintelligendum.

§. XXXII.

Satis sine dubio ex dictis apparebit, firmo adhuc stare fundamento: CONTRACTO MATRIMONIO A PATRE DOTEM, NISI EAM PROMISERIT, PETI NON POSSE, qua ratione modo fiat, cum nondum celebratis nuptiis de constituenda vel promittenda dote filia vel gener solicitus esse debuisset; Ita ut ad minimum, si ulterius quid impetrare haud valuerit, de sibi facta nuda dotis promissione sit certus, sola enim promissione dos constituitur *l. 43. §. 1. verb. sed is de quo ff. de adm. & per. tut. l. 20. 43. 44. 59. ff. de jur. dot. l. un. C. de R. U. A.*

§. XXXIII.

Hac occasione non inutiliter movetur quæstio: *An promissa dos, non tamen demonstrata re vel quantitate alicujus sit efficacia?* De Patre affirmatur &, prout §. *18.* monuimus, res expedita *per l. 69. §. 4. ff. de jur. dot.* Sed quid de desponsata & extraneo dicendum? De illia sententia negativa est verior, quia ejus interest, quoties ipsa dotem promisit, ut dotis promissionem ad quantitatem redigere possit minimam, ut reliqua bona ei sint paraphernalia *l. 1. 1. C. de dot. promiss. ubi GODOF. lit. G.* Etsi Jur. Sax. fœmina sibi minime consulat cum marito hoc jure etiam in paraphernalibus competat usus fructus Land-R. *Lib. 1. a. 31. & 45. CARPZ. p. 4. c. 21. d. 7. n. 7.* & in creditorum concursu ad ea bona dotis privilegium extendi nequeat. *RICHTER. de Credit. conc. c. 3. Sect. 1. n. 105. & seqq. MVNS 5. O. 4.* Secus est in extraneo promissore, in quo affirmativa decisio ap-

prehendenda, ob dotis enim favorem singularem *l. 9. C. l. 9. §. 1. ff. de jur. dot. l. 1. ff. sol. matrim. l. 25. C. ad SCtum Vellej. REINHART BACH. ad Treut. V. 2. Disp. 7. th. 4. lit. D.* omnis promittens, cujuscunque sit sexus, obligatur *l. 14. ff. de jur. dot. l. f. C. ad SCtum Vellej.* siquidem boni viri arbitrium stipulationi, quæ semper intervenisse intelligitur *l. un C. de R. U. A. l, 6. C. de dot. prom. STRUV. Ex. 30. th. 7.* (unde actio ex stipulatu pro exigenda dote competit) insertum esse creditur *l. 3. C. de dot. prom.*

§. XXXIV.

Negantium igitur sententia ex fontibus Jur. Romani est defensa, quamvis nonnulli non sine ratione statuant, jus Romanum in dotis materia in Germania non esse receptum. Non enim ignotum esse, quod Germanorum moribus, non uxor marito, sed maritus uxori dotem obtulerit, qui per introduct. LL. Romanarum, tanquam subsidiariarum, non essent sublati, vid. *SCHILTER in Praxi Jur. Rom. Ex. 36. th. 7. 5.* nec ullibi istam consuetudinem abrogatam, aut unquam dotem judicialiter a patre fuisse exactam, legatur.

§. XXXV.

Ne autem lis inutilis & plane temeraria contra respectum paternum socero intendatur, statuendum firmiter, eos, qui judicis officium hac in re implorant, statim a judicii limine repellendos, & Areopagitas, prudentissimos Atheniensium quondam Judices, in eo esse imitandos, ut actorem vel implorantem Judex post annos centum redire jubeat. Sic promoveretur justitia, & altercationibus rixosis frenum imponeretur.

§. XXXVI.